

А. І. Муха

Білаш Олександр Іванович

БІЛАШ Олександр Іванович (06. 03. 1931, с. Градизьк, нині смт Глобин. р-ну Полтав. обл. – 06. 05. 2003, Київ) – композитор, громадський діяч. Чоловік *Л. Остапенко*. Член НСКУ (1962) та НСПУ (2000). Народний артист УРСР (1977) та СРСР (1990). Державна премія України ім. Т. Шевченка (1975). Герой України (2001). Державні нагороди СРСР. Закін. Київську консерваторію (1957; кл. композиції [М. Вілінського](#)). У 1958–61 – викладач Київ. пед. інституту. Від 1968 – заступник голови, 1976–94 – голова правління Київ. міської організації СКУ. Від 1994 – на творчій роботі. Творчість Б. сприяла заг. піднесенню (60-і рр.) української, передусім лірич. пісні, що базувалася на глибин. нар. традиціях. Найкращі з пісень Б. позначені щирою лірич. задушевністю, емоц. безпосередністю, яскраво самобутньою мелодикою, тонким відчуттям поет. слова (видав 10 збірок власних віршів, зокрема: «Мелодія», 1977; «Шурась», 1991; «Помилуй і прости», 1994; «Мамине крило», 1999; усі – Київ). Писав пісні на слова Д. Павличка, М. Ткача, А. Малишка, Б. Олійника, І. Драча, В. Юхимовича. Автор музики до фільмів «Роман і Франческа» (1960), «Сон» (1964, обидва – реж. В. Денисенко), «Вир» (1983, реж. С. Клименко; усі – Київ. кіностудія худож. фільмів ім. О. Довженка) та ін.

Основні твори

опери – «Гайдамаки» (1965), «Прапорonosці» (1985); моноопери – «Балада війни» (1971), «Сповідь білого тюльпана» (1999); мюзикл «Пригоди Буратіно» (1989); оперети – «Чиста криниця» (1974), «3 піснею в серці» (1977), «Легенда про Київ» (1982), «Дзвони Росії» (1983); ораторія «Вишневий вітер» (1989); кантати – «Надвечірні дзвони», «Голод–33» (обидві –

1993); вокаліз для мецо-сопрано з оркестром (1965); для симф. оркестру – «Поема» (1955), «Скерцо» (1959), «Балетна сюїта» (1963), поема «Світанок над морем» (1994); для фортепіано з оркестром – 2 концерти (1978, 1983); вокал. цикли: «Світовий сонет» (1986), «Балади» (1987); хори й вокал. ансамблі – «Лелеченьки» (1963), «Білі лебеді» (1967), «Любіть Україну» (1996), «Вечір» (1999); романс «Кленова алея» (1964); пісні – «Три подружки синьоокі» (1957), «Ясени» (1963), «Два кольори» (1964), «Сніг на зеленому листі» (1966), «Долиною туман тече» (1968), «Ровесники», «Прилетіла ластівка» (обидві – 1969), «Журавка» (1975), «Пісня про Київ» (1981).

Рекомендована література

1. Немирович І. О. Олександр Білаш. К., 1979;
2. Гордійчук М. Пісня душі // Музика. 1981. № 3;
3. Толошняк Н. Українська моноопера // Там само. 1984. № 2;
4. Станішевський Ю. Літературні герої на оперній сцені // Там само. 1985. № 5;
5. Жежера В. «Нуланула» // Україна. 1991. № 14;
6. Ткач М. Творець ментальності // КіЖ. 2001, 6 жовт.;
7. Сікорська І. М. Дві музи – два крила. К., 2001;
8. Голота Л. Прощальні лелеченьки Олександра Білаша: Некролог // Слово Просвіти. 2003, 4–20 трав.

Бібліографічний опис:

Білаш Олександр Іванович / А. І. Муха // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-39952>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).